

מחווון למשימת הערכה במקצוע "עברית" לכיתות ז

תכנית שלהב"ת
מחצית ב' - תשע"א

מספר פריט	סוג פריט	פרק ראשון: עברית של קיבוץ גלויות	מס' נקודות
1א	פרשנות והיסק	2: בליל של שפות = תערובת / ערבוב של שפות (מגלויות שונות) 0: לא נכון / לא ענה.	2 נק'
1ב	איתור מידע	2: הסיבה שבגללה נוצר בארץ בליל של שפות היא גלי עלייה גדולים שהגיעו מכל ארצות תבל / מן הגלויות השונות (ולא דיברו עברית כשפת יומיום). 1: רק כ- 20 אחוז מכלל התושבים בארץ היו דוברי עברית מלידה. 0: לא נכון / לא ענה.	2 נק'
2 א	איתור מידע גלובאלי	4: <u>התלמיד ציין שתיים מהדרכים מתחומים שונים:</u> 1. <u>הקמת אולפנים</u> שבהם לימדו את השפה העברית / אולפנים המגיעים לבתים וליישובי העולים/ אולפנים בצבא 2. <u>חומרי לימוד רשמיים</u> : ספרים בעברית קלה וקטעי קריאה הקשורים לתרבות הישראלית והיהודית. 3. <u>עיתונות</u> : עיתונים בעברית קלה + עיתוני ילדים 4. <u>רשת ספריות עירוניות וציבוריות</u> . 5. <u>עזרת הצבא</u> בגיוס חיילות שהפכו למורות בכיתות אולפן ביישובי העולים 6. <u>התגייסות ציבורית</u> : מאות מתנדבים ומורים בגמלאות שנרתמו להנחלת העברית. 2: התלמיד ציין סיבה אחת בלבד. 0: לא נכון / לא ענה.	4 נק'
2ב	איתור מידע	4: <u>התלמיד ציין שתיים מהפעולות שנעשו על מנת לטפח את הקשר של העולים לתרבות הישראלית :</u> 1. באולפנים עסקו בנוסף להוראת השפה בתולדות הארץ והציונות ובמסורת ישראל. 2. בספרים להוראת העברית שולבו קטעי קריאה שתוכנם קשור לתרבות היהודית והישראלית (אגדות, סיפורי חגים, סיפורי מלחמת העצמאות, תיאור של נופי הארץ, מילות ההמנון הלאומי ועוד) 2: התלמיד ציין פעולה אחת בלבד. 0: לא נכון / לא ענה.	4 נק'
3א	אוצ"מ	3: התלמיד הקיף את מסיח 3. 0: התלמיד הקיף את מסיח 1, 2 או 4.	3 נק'
3ב	אוצ"מ	3 נק' – 5 תשובות נכונות 2 נק' – 4-3 תשובות נכונות 1 נק' – 2 תשובות נכונות 0 נק' – 1-0 תשובות נכונות	3 נק'

	1. נכון – הקיף. 2. נכון – הקיף. 3. לא נכון – לא הקיף. 4. לא נכון – לא הקיף. 5. נכון – הקיף.		
4	איתור מידע 3: התלמיד הקיף את מסיח א. 0: התלמיד הקיף את מסיח, ב, ג או ד.	3 נק'	
5א	פרשנות והיסק 3: התלמיד הקיף את מסיח 4. 0: התלמיד הקיף את מסיח 1, 2, או 3.	3 נק'	
5ב	אוצ"מ 3: התלמיד הקיף את מסיח 3. 0: התלמיד הקיף את מסיח 1, 2 או 4.	3 נק'	
6	פרשנות והיסק 3: התלמיד הקיף את מסיח ב. 0: התלמיד הקיף את מסיח א, ג, או ד.	3 נק'	
7	פרשנות והיסק 2: בליל של שפות. יתקבלו תשובות נוספות: מצב שבו דיברו בשפות שונות; מציאות שבה אנשים לא הבינו האחד את השני מכיוון שלא דיברו אותה השפה. 0: לא נכון / לא ענה.	2 נק'	
8	הערכה וביקורת (תוכן) מעריכים פעמיים: פעם תוכן ופעם הבעה בכתב. 8 נקודות 3: תשובה הכוללת את עמדת התלמיד (חיובית, שלילית, שיש בה הסתייגות) בליווי נימוק מתאים. לדוגמה: חשוב שהמדינה תמשיך להפעיל אולפנים ללימוד הלשון. נימוקים כגון: - עדיין מגיעים לישראל עולים רבים מארצות שונות, ולכן חשוב שהם ילמדו עברית המהווה את השפה הרשמית ועל מנת שישתלבו היטב בארץ. -באולפן עוסקים לא רק בלימוד השפה העברית אלא גם בתולדות הארץ והציונות ובמסורות ישראל. הדבר חשוב על מנת לטפח את הקשר של העולים לארץ ישראל. או: אין צורך שהמדינה תמשיל להפעיל אולפנים ללימוד הלשון. נימוקים כגון: - לא מגיעים לארץ עולים רבים כמו בראשית המדינה. -גם אם יגיעו עולים רבים לישראל לא ייווצר מצב של בליל שפות כי העולים לא מגיעים מגלויות כה רבות והשפה המדוברת היא עברית. -כל מי שמגיע לארץ יכול ללמוד עברית מהסביבה ומהתקשורת (רדיו, עיתונות וטלוויזיה) ומהמחשב. 2: תשובה הכוללת נימוק מתאים ללא ציון מפורש של עמדת התלמיד. 0: תשובה הכוללת דעה בלבד ללא נימוק, או שהיא כוללת נימוק שאינו רלוונטי. לדוגמה: אין צורך להפעיל אולפנים כי הם לא עוזרים.	3 נק'	
	בדיקה הוליסטית של איכות הכתיבה בלבד 5: איכות כתיבה מיטבית 3-4: איכות כתיבה בינונית	5 נק'	

מחזון למשימת הערכה בעברית לכיתות ז – תשע"א

	<p>איכות הכתיבה נבדקת בלא תלות באיכות התוכן.</p> <p>1-2: איכות כתיבה נמוכה 0: איכות כתיבה חלשה מאוד כדי לקבוע את איכות הכתיבה יש להתייחס לרכיבים הבאים: מבנה התשובה, מבנה המשפטים, הרצף בין המשפטים, מילות הקישור, משלב הלשון, סימני הפיסוק (שימוש תקין בסימני הפיסוק ללא הקפדה על סימן הפסיק באמצע משפט) הכתיב.</p>		
9	הבעה בכתב	<p>פרק שני : כתיבת טיעון משימת ההבעה בכתב נבדקת על פי הקריטריונים של תוכן, מבנה ולשון. במשימה זו לא פורטו כל רמות הביניים של התשובה, לכן אפשר לתת <u>ניקוד חלקי</u> שאינו מפורט להלן.</p>	סה"כ 20 נק'
	תוכן	<p>הערה: על הבודק לחבר את מספר הנקודות בשני רכיבי התוכן.</p> <p>הסוגה והצגת הנושא 4: טקסט טיעון הכולל התייחסות לנושא כתיבת עבודות / הרצאות כתחליף למבחנים והבעת עמדה מפורשת להצעה זו. (דיאלוג עם הגריין שבפתיח) 2: הצגת עמדה ללא קשר להצעה של כתיבת עבודות כתחליף למבחנים (ללא דיאלוג עם הגריין שבפתיח) לדוגמה: אני בעד ביטול מבחנים / אני חושב שכתיבת עבודות / הכנת הרצאות חשובה מאוד. או הצגת הנושא ללא הבעת עמדה מפורשת.</p> <p>הנימוקים 6: כתיבת נימוקים רלוונטיים. הערה: כתיבת נימוק אחד בלבד, אבל מפורט ורלוונטי, תזכה את התלמיד בשש הנקודות בסעיף זה. 3: נימוק לא מפורט</p>	10 נק' (4 נק' <u>הסוגה והצגת הנושא,</u> 6 נק' <u>הנימוקים</u>)
	מבנה	<p>לכידות וקישוריות 5: הטקסט רציף (אינו כתוב בנקודות) ויש בו קשר לוגי בין משפטים, בין רעיונות ובין החלקים השונים של הטקסט. בטקסט יש שימוש נכון במילות קישור המבטאות את הקשר הלוגי שבין עמדת התלמיד ובין הנימוקים.</p>	5 נק'
	לשון	<p>5: משלב לשון בינוני גבוה, התאמה במין, במספר וביידוע, הקפדה על תקינות התצורה ודגמי המשפט, שימוש תקין בסימני הפיסוק (ללא הקפדה על סימן הפסיק באמצע משפט), כתיב נכון (אין להוריד נקודות על כתיב מלא או על כתיב חסר).</p>	5 נק'
		<p>הערה לשלושת הסעיפים (תוכן, מבנה, לשון): ציון 0 – התלמיד חרג מן הסוגה הנדרשת במטלה / כתב משפט אחד בלבד.</p>	
		<p>פרק שלישי: מערכות התחבורה והתקשורת בישראל</p>	
10א	איתור מידע	<p>3: התלמיד ציין 3 בעיות המאפיינות את מצב התחבורה בישראל:</p> <p>1. קצב הפיתוח של מערכת התחבורה אינו מצליח לספק את צרכי התושבים</p>	3 נק'

	<p>2. בזבוז זמן יקר בשל הפקקים</p> <p>3. מחסור במגרשי חנייה</p> <p>4. היעדר תחבורה ציבורית יעילה</p> <p>5. רמת תחזוקה נמוכה של הכבישים</p> <p>6. בצפון הארץ ובדרומה קיים מחסור בכבישים ובמסילות ברזל.</p> <p>2: התלמיד ציין 2 בעיות בלבד.</p> <p>1: התלמיד ציין בעיה אחת בלבד.</p> <p>0: לא נכון / לא ענה</p>		
3 נק'	<p>3: התלמיד ציין 3 גורמים שונים לבעיות אלו:</p> <p>1. ישראל היא מדינה קטנה ורוב האוכלוסייה שלה מתרכזת בשטח קטן, ולכן המרחקים הקצרים יוצרים גודש תחבורה.</p> <p>2. מחסור בקרקע מקשה על פיתוח תשתיות.</p> <p>3. מספר כלי הרכב עולה במהירות בעוד שפיתוח התשתיות נמצא בפיגור מתמיד.</p> <p>4. היקף ההשקעה של המדינה בפיתוח מערכת התחבורה קטן יחסית בשל צרכים אחרים של המדינה.</p> <p>2: התלמיד ציין שני גורמים בלבד.</p> <p>1: התלמיד ציין גורם אחד בלבד.</p> <p>0: לא נכון / לא ענה</p>	איתור מידע	10ב
3 נק'	<p>3: התלמיד הקיף את מסיח ג.</p> <p>0: התלמיד הקיף את מסיח א, ב או ד.</p>	אוצ"מ	11
2 נק'	<p>2: בשנת 1960 היו 70,000 מכוניות ואורך הכבישים היה 6,572 ק"מ.</p> <p>1: התלמיד כתב נתון אחד בלבד: מספר המכוניות או אורך הכבישים.</p> <p>0: לא נכון / לא ענה.</p>	פרשנות והיסק	12א
2 נק'	<p>2: משנת 1960 ועד שנת 2000 אורך הכבישים גדל בערך פי 2.5.</p> <p>/ בערך פי 3 / אורך הכבישים גדל בערך ב 10.000 ק"מ.</p> <p>1: הגידול היה קטן / איטי (בלי לציין ביחס למה)</p> <p>0: לא נכון / לא ענה</p>	פרשנות והיסק	12ב
3 נק'	<p>3: לפי הטבלה, מספר המכוניות גדל בערך פי 50 לעומת זאת אורך הכבישים גדל בערך פי 2.5 / פי 3.</p> <p>או מספר המכוניות עלה בהתמדה / גדל מאוד, ואילו אורך הכבישים לא גדל באופן משמעותי. / הגידול באורך הכבישים איטי ביחס לגידול במספר המכוניות.</p> <p>2: התלמיד הסיק מסקנה נכונה ע"פ נתוני הגידול במהלך 20 שנה בלבד.</p> <p>0: לא נכון / לא ענה</p>	פרשנות והיסק	12ג
3 נק'	<p>3: משפט מן המאמר היכול לשמש מסקנה לנתונים המופיעים בטבלה:</p> <p>שורות 19-20: "מספר כל הרכב עולה במהירות בעוד שפיתוח תשתיות התחבורה נמצא בפיגור מתמיד".</p> <p>שורות 20-21: "מאז הקמת המדינה גדל מספר כלי הרכב פי 50, לעומת זאת אורך הכבישים גדל רק פי 2.6".</p> <p>0: לא נכון / לא ענה.</p>	פרשנות והיסק	12ד
4 נק'	<p>4: על התלמיד לציין 2 הוכחות מן המאמר שלמדינת ישראל יש מערכת תקשורת מפותחת:</p> <p>שורות 24-25: "מערכת התקשורת בניגוד למערכת התחבורה,</p>	פרשנות והיסק	13

	מצליחה לספק את מרבית הצרכים של תושבי המדינה." שורה 25: "בתחום זה ישראל נמנית עם המדינות המתקדמות במדינות העולם." שורה 26: "תושבי ישראל נהנים ממגוון של אמצעי תקשורת (כגון רשת טלפון, טלוויזיה ואינטרנט.) שורה 30-31: לישראל מערכות תקשורת מתקדמות "המקצרות" מרחקים גיאוגרפיים הן בתוך ישראל והן עם השווקים הבינלאומיים המרוחקים. 2: התלמיד ציין רק הוכחה אחת. 0: לא נכון / לא ענה.		
2 נק'	2: באמצעותן = מערכות התקשורת 0: לא ענה / תשובה שגויה.	פרשנות והיסק	14
3 נק'	3: התלמיד הקיף את מסיח ג. 0: התלמיד הקיף את מסיח א, ב או ד.	ידע לשוני	15
2 נק'	2: מילת הקישור = ואילו 0: התלמיד הקיף מילת קישור אחרת מהרשימה.	פרשנות והיסק	16
5 נק'	(במשימה זו לא פורטו כל רמות הביניים של התשובה, לכן אפשר לתת ניקוד חלקי שאינו מפורט להלן). 5: תשובה הכוללת את עמדת התלמיד (חיובית, שלילית, שיש בה הסתייגות) בליווי נימוק מתאים. לדוגמה: - אני תומך בהצעה / יש לאסור על כניסת כלי רכב פרטיים למרכזי הערים הגדולות בישראל - העובדים בערים הגדולות מבזבזים זמן יקר בדרכים בשל פקקי תנועה / העלות גבוהה. - במרכזי הערים הגדולות קיים מחסור במגרשי חנייה / המחיר גבוה מאוד. - התחבורה הציבורית למרכזי הערים יעילה ומגוונת: רכבת, אוטובוסים ומוניות כך שאין צורך ברכב פרטי. - הנסיעה בתחבורה ציבורית תהיה מהירה יותר ללא הפקקים. - שימוש בתחבורה ציבורית הוא שימוש אקולוגי יותר / פחות זיהום אוויר / פחות רעש. - עלות השימוש בתחבורה ציבורית נמוכה יותר מההוצאה הכרוכה בשימוש ברכב פרטי. - מספר תאונות הדרכים יקטן. - אני מתנגד להצעה / אין לאסור על כניסת כלי רכב פרטיים למרכזי הערים הגדולות בישראל - שימוש בתחבורה ציבורית לא תמיד יעיל ולא תמיד הולם את לוח הזמנים של הנוסעים. - פחות נוח להשתמש בתחבורה ציבורית מאשר ברכב פרטי. - הנסיעה בתחבורה ציבורית אורכת זמן רב יותר מרכב פרטי. 3: תשובה הכוללת נימוק מתאים ללא ציון מפורש של עמדת התלמיד לדוגמה: כי זה יחסוך הרבה מאוד כסף לנוסעים. / כי זה ימנע זיהום אוויר. 0: תשובה הכוללת דעה בלבד ללא נימוק, או שהיא כוללת נימוק שאינו רלוונטי, לדוגמה: אני מתנגד להצעה כי זה מאוד מסוכן.	הערכה וביקורת (תוכן)	17 מעריכים פעמיים: פעם תוכן ופעם הבעה בכתב. סה"כ 10 נק'

מחוון למשימת הערכה בעברית לכיתות ז – תשע"א

5 נק'	<p>בדיקה הוליסטית של איכות הכתיבה בלבד</p> <p>5 : איכות כתיבה מיטבית</p> <p>3-4 : איכות כתיבה בינונית</p> <p>1-2 : איכות כתיבה נמוכה</p> <p>0 : איכות כתיבה חלשה מאוד</p> <p>כדי לקבוע את איכות הכתיבה יש להתייחס לרכיבים הבאים:</p> <p>מבנה התשובה, מבנה המשפטים, הרצף בין המשפטים, מילות הקישור, משלב הלשון, סימני הפיסוק (שימוש תקין בסימני הפיסוק ללא הקפדה על סימן הפסיק באמצע משפט) הכתיב.</p>	<p>(הבעה בכתב)</p> <p>איכות הכתיבה נבדקת בלא תלות באיכות התוכן.</p>	